

قيمت سالانه
ازوزرا واعيان دولت بقدر
معارف دوستي شان
براي مکاتب ملي و کتب خانه اي ملی
ومعاونين و وقایع نگاران (فخری)
را يگان
از عموم خریداران در داخله
(۱۲) روپیه کابلی در خارجه
نم پوند انگلیسي با الحصول پوسته
از طلاب و محصلین نصف قيمت
ششماده

داخله خارجه
(۸) روپیه (۷) شلنگ

درین جريده از هر كونه علوم و وقایع سیاست
و منافع دولتی و فوائد ملی بحث میشود

اداره خانه
(ده افغانستان کابل)

سرديز
سید محمد قاسم

همه امور تحریر به بنام
اداره فرستاده شود

اداره در انتشار و اصلاح مقلاط
وارده مختار است

هر هفته يکبار نشر میشود
او را فيکه درج نشود اعاده نمیشود

امان وحدا

۱۳۱۷

از ابنای وطن هر که اهل دیده شد بدون خواهش
جريدة برایش فرستاده میشود

قيمت يك شماره يك عباسی

تاریخ شمسی ۲۰ میزان ۱۳۰۴ هجری

(سه شنبه)

تاریخ قمری (۲۴) ربیع الاول (۱۳۴۴) هجری

چیزی را که انسان ازین نقطه نظر ملاحظه کند باید آن را از
قوه ب فعل بیارد . و تمام مملکت را يکباره دیدن و باداشتها در
باره اصلاح و ترق آن گرفتن بذات خود يك کار بزرگی است که
محض ازیاد داشتها آن کتابها معلوم شود . بعد آن باداشتها
را بیدان عمل گذاردن چونکه بسیار می باشد انسان را از کار
های اساسی می گذارد و در عین زمان اجراء آن هم بطول
میکشد . خودم چنین صواب دیده ام و تجربه کرده ام که يك
قطعة مملکت را دیده ویس بزرگ آمده اصلاحات و اجراء
لازمه در آنجارا با کار اساسی در مرکز توام در ظرف مدت
قليل بجا باید آورد . بعد نقطه دیگر را باید دید و کار آن را
نیز مثل سابق تمام باید کرد . چنانچه قبل براین جلال آیاد رقم
و امور آنجارا اصلاح نموم ، اکنون مخواهم بهمان نیت قدهار
بروم ، لهذا باشما امروز وداع می کنم و شما را بخداوندمی بسیار
(حاضرین) ماهم شمارا بخداوند سپرده سلامتی وجود
مسعود را از خداوند نیاز داریم که مع الخیر رفقه و بالسلامتی پس
معاودت نمایند و دیده های انتظار ما را به لقای مسعود تان روشن
بازیم . بسلامت روی و باز آئی !

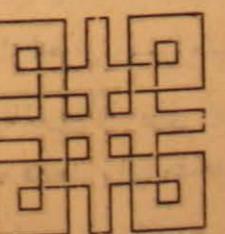
(اعیحضرت) رفقن من به قدهار برای کارشما است . اگر
اینجا باشم هم مشغول کار شما هستم و اگر بدیگر جا باشم هم
فکر شما را دارم . خدا شاهد است که شب و روز غیر از فکر
شما و ترق شما خیال دیگر ندارم . راحت خودرا فدلی آسایش
شما ملت خود نموده ام . سعادت خود را سعادت شما قرار
داده ام . شما هم می باید با کمال جدیت مشغول کارهای خود

تشریف فرمائی اعلیحضرت غازی

به قند هار

روز یکشنبه (۱۸) میزان تاریخ حرکت اعلیحضرت غازی
اطرف قدهار بود . يك روز قبل از آن که روز شنبه (۱۷)
میزان باشد وزراء عظام و دیگر مامورین دولت تادرجه مدیر
و ارباب مناصب نظامی و اصحاب رتبه برای وداع باذات شاهانه
در قصر دلکشا بساعت (۴) بعد از ظهر دعوت شده بودند.
بساعت مذکور روز (۱۷) میزان ، کلیه حضرات دعوت
شده به قصر دلکشا حضور به مراسیدند و بطور غیر رسمی
هر کس روی چو کیهانیک در تالار بزرگ سمت جنوبی گذارده
نهاده بود جای گرفت قریب بساعت چهار و نصف بود که حضور
شاهانه تشریف آوردند . عموم حضار رسم تعظیم به با استاده
عرض سلام نمودند .

اعیحضرت بعد از احوال پرسی مسئله رفتن خود را به
قدهار و دعوت نمودن حاضرین را برای وداع اظهار داشتند
و فرمودند که رفاقت من به قدهار برای مشاهده جریانات امور
زای العین است . و این تصمیم من مخصوص به قدهار نیست
بلکه شامل تمام قطعات افغانستان است که هر قطعه را نوبت به
نوبت خواهیم دید . دیدن تمام قطعات به يکبار بصورت دوره
 تمام مملکت نفعی ندارد . چونکه این دیدن برای سیر و تزمه
نیست . برای غور در احوال مملکت و اصلاح و ترق آن است .

مَصْ

در مصر چهار حزب عمد است (۱) حزب وطنی که
ملک شان اولاً برآمدن انگلستان است از مصر و بعد از این برای
عقد منابع داخل مذاکرات شدن. این حزب تقریباً یک

پاشید و بهمان طور یک هیگام حضور من کار میکردید همان
و تیره در غیاب من نیز متوجه کارهای خود باشد. (شاره
جناب وزیر صاحب حریبه نموده) جناب وزیر صاحب حریبه را وکیل
خود مقرر نموده ام. کارهای خود را پیش او شان آورده باشد
حکم او شان حکم من است. اگرچه کارهای مهم را خودم
بکلی تمام کرده ام (باسیاری بسم آمیز التفات کارا نه) تا
در غیاب من و کیل صاحب نگویند که کارهای بر دوش من
بسیار ماند مع ذلك آنچه کار شما پیش آید و محتاج به حضور
من باشد به حضور و کیل صاحب ببرید.

در این موقع (وکیل صاحب) وزیر صاحب حریبه اظهار
داشتند مسلم است که تمام امور را اعلیحضرت بنفس نفس
خویش اجرا میدارند. اگر بعض امور را مامستقماً اجرای مدارم
آنهم باجزه و دستور و رهبری ذات شاهانه میباشد. وجود ما
درین اعلیحضرت و کارها بجز یک واسطه که قوه محركه آن
هم خود اعلیحضرت هستند پیشتر چیزی نیست. وازن باعث
ماهیج وقت حق این را ندارم که کاری را بخود نسبت نمایم.
الحق که اعلیحضرت جله کارهای را که مریوط حضور شاهانه
بود تمام کرده مرا سبدکوش نموده اند. مع ذلك اگر کدام
کاری را اجرایم بدارم جنهه پیشتر عرض کردم تحت ارشاد
شاهانه خواهد بود که بازخود اعلیحضرت نسبت نمیشود.
اعلیحضرت بار دیگر مأمورین را به توجه و اهتمام به امور
و وظائف شان توصیه نموده جوانان را پیشتر مورد توجه قرار
داده فرمودند شما نصور نکنید که تها دشمنان خارجی دارید
بلکه در داخل هم مخالفین شما بسیار است. مثلاً علاقه دار
های جوان که جاهای ملکان و بعض اشخاص دیگر را اشغال
نموده اند. آنها کوشش دارند که این علاقه دارها در کارهای
شان ناکامشوند تاقول آنها که این جوانها تجربه ندارند و کار
آزموده نیستند ثابت بشود. و خود را اهل کار ازمه نمایند.
اگرچه علاقه دارها از باعث جوانی تجربه عملي امور ندارند
ولی اینها اهل علم اند باید بزور علم طوری کارها را اجرادارند
که برای مخالفین شان موقع ایجاد نمایند. هكذا، در این مخصوص
توضیحات زیاد دادند.

بعد ازان اعلیحضرت بار دیگر گفت دادعیه را بزبان آوردند
و حاضرین دعاهاي سلامي وجود مسعود را نیاز کرده اظهار
حاوصلت نمودند.

پس از اظهارات فوق الذکر که خلاصه جریانات ویانات
مجاس و داعیه بود حضور شاهانه به اطراق کار خود رفته و
حاضرین از قصر برآمده متفرق گردیدند.

فرداي روز فوق که روز ۱۸ میزان و تاریخ حرکت بود
اعلیحضرت. ساعت ۷ صبح بسواری موئر باجیع حضرات

وزیر جنگ و بحریه،
موسفهاد پاشا
وزیر معارف،
علی ماهر پاشا
وزیر داخلیه،
محمد حلمی پاشا
این تبدیل کاینه بازیک بحران سیاسی داخلی و هیجان احزاب
را تولید نموده است و میسانیون حدس میزند که حزب سعد
زغول قوت خواهد یافت چون که مقاومت حزب اتحادی در
برابر او به قوت و مساعدت حزب دستوری بود. اکنون که کاینه
از یک حزب اتحادی تشکیل یافت. حزب احرار دستوری هم
برعلیه او شده. مخالفین آن پیشتر میشود و حماده برای دو حزب
مقاومت نمیتواند لاجرم حزب سعد زغول بار دیگر روی کار
خواهد آمد.

حل مسئله اعتصاب انگلستان

لایحه ده میلیون لیره و نطق بالدوین در مجلس

چندی قبل دولت انگلیس یک بحران خطر ناک اقتصادی
که ممکن بود انگلستان را بدست انقلاب بسیار مواجه گردید.
خطر منبور اعتصاب دو میلیون و چیزی کار گران راه آهن
و معادن ذغال سنگ بود در مقابل تقاضای مردمیه داران راجع
به تقلیل مزد عمله.

بدیهی است اعتصاب کار گران ذغال سنگ و راه آهن
برای مملکت انگلستان که حیات اوست به صنعت و تجارت
است و عظمت او بر روی اساس صنعت استوار شده خطر ناک
قریب پیشامد هاست. زیرا حیات تجارت و صنعت منوط به ذغال
سنگ و نقایه است و قی کار گران این دو رشته حیاتی کار
نکنند بلکه حرکت شدید زندگانی انگلستان از کار افتاده و
امور حیاتی آن بلکه فلنج خواهد شد.

از اضطراب و دست و پلنی که زمامداران امور انگلستان
در رفع بحران کردند و از مقاد نطق بالدوین لوید جارج و سایر
رجال مهم انگلستان که در مجلس معمون نمودند و ذیلاً نظر
خواهند کان میرسد. بطور آشکار و واضح اهیت این پیشامد
علوم میگردد.

دولت انگلیس بعد از اسکه توائست کار گران را مقاعد
نموده و موافق تقاضای کار فرمایان کند و بعد از اینکه توائست
کار فرمایان را از تقاضای مصرانه خود راجع به تعقیف
اجرت عمله مصرف سازد این طور قضیه را حل نمود که ده
میلیون لیره از طرف دولت بصاجان معادن ذغال سنگ و راه
آهن داده شود و مزد کار گران بحال سابق خود برقرار یافتد
و در عین حالیکه این دم نرم را با تحدیه کار گران نشان
دادند از ارائه نیش و مشت تهدید هم فروگذار نکردند.

حزب افراطی است و در برلن افراد بیشتر دارد (۲) حزب
وفدی، یا حزب سعد زغول است که میگویند با انگلستان مذاکره
و مفاهمه نموده آنها را مصرا براید کشید. (۳) حزب اتحادی یون (۴)
حزب احرار دستوری یون است مسلک این دو حزب از نام شان
معلوم میشود.

بعد از سقوط کاینه سعد زغول یک وزارت مختلط از حزب
اتحادی و دستوری تشکیل یافت ریس کاینه (زیور پاشا) از
حزب اتحادی است. چندی قبل (شيخ علی عبد الرزاق) نام که از
متاخرین جامع از هر و قاضی محکمه شرعی و در تجدید افراطی
است کتاب به نام (الاسلام و اصول الحكم) تالیف و نشر نمود.
در این کتاب بر اصول حکومت اسلامیه بعض حملات نموده است
و عقیده اولین است که اسلام به حکومت تعلق ندارد اسلام فقط
و فقط یک وظیفه روحانی دارد. انتشار این کتاب علماء و علاقه
مندان به اسلام مصری را بیجان آورد و بر علیه شیخ عبد الرزاق
اقدامات نمودند. و بقرار قانون جامع از هر مجلسی از علمای
بزرگ تحت ریاست شیخ جامعه انعقاد یافت و بر شیخ عبد الرزاق
حکم نمودند که از زمرة علماء خارج است.

قاعده است که اگر یک مجلس بیست نفری علمای از هر
بریاست شیخ جامعه بریکی از متاخرین جامعه حکم اخراج از
زمرة علمای بنتایند. آن عالم از ملازمت و بعض حقوق دیگر برای
همیشه محروم میشود. لهذا شیخ علی عبد الرزاق هم بوج حکم
علمای از هر محکوم به محرومیت ابدی از ملازمت گردید.

این حکم از جامعه از هر به مقام ریاست وزرائیدم گردید
چون ریس وزیری به لندن بود نائب او محضرا علما را به وزیر عدیه
فرستاده آن را جاری دارد وزیر عدیه که از حزب احرار دستوری
بود حکم را اجرا نداشت به یک مجلس فرعی برای ملاحظه فرستاد.
این عمل وزیر عدیه باعث اعترافات علماء و علاقه مندان به
اسلام گردید. نائب ریس وزیر استعفای خود را به پادشاه
قدمی داشت پادشاه قبول نکرد و وزیر عدیه را ملامت دانست.
وزیر عدیه مستعفی گردید. چون از حزب دستوری بود به اتباع

او دیگر وزرای دستوری هم استعفای داد و ریس وزیر کاینه
دیگر که اعضای آن اتحادی است تشکیل داد. کاینه جدید قرار
ذیل است: ریس وزیر و وزیر امور خارجیه، احمد زیور پاشا

وزیر مالیه،
یحیی ابراهیم پاشا
وزیر امور علمه،
امهاعیل سری پاشا
وزیر عدیه،
احمد ذو القاری پاشا
وزیر اوقاف،
محمد توفیق پاشا (مؤقتاً)
وزیر زراعت،
محمد جرجیس مطیعی پاشا

شاید این رویه مخصوص سیاست مداران انگلستان باشد که همیشه خطرات و مشکلات را باخون سردی تلقی نموده و دست از عناد و لجاج بر میدارند. ولی در عین حال بکل تسایم تقاضا های طرف مقابل نیز نمیشوند. کویا از بعد از اتفاق اتاژوفی از انگلستان که عات آن فقط لجاجی بود که انگلستان در مقابل تقاضای مستعمرات ایان خود اشان داد همیشه سیاست حکومتهای انگلستان روی زمینه یم و امید استقرار یافته و پیوسته در مواجهه با تقاضا های شدید و عصبانی دسته جت داخلی یا اهالی مستعمرات تایک درجه تنزل نموده و با انجام دادن یک قسمت از تقاضای آنها آتش خشم و عناد طرف مقابل را فرو نشانیده و قضیه را حل میکنند.

در (۱۹۲۰) که کاینہ لوید جارج مصادف اعتصاب همین کار گران شد تقریباً عین این سیاست جزیان پیدا کرد. لوید جارج در عین حالکه افراد قشونی مستخدمین کشوری را بجای کار گران رام آهن بکار کاشت واز تعطیل تامه وسایل حل و نقل جلوگیری نمود کار فرمایان را راضی کرد که تایک درجه با تقاضای کار گران موافق نمایند و اعتصاب را خاتمه داد در این موقع هم بالدوین در طی نطق عمیق و پرمغز خود هم مت بر سر کار گران گذاشت وهم آنها را باشوب طلبی تزدیک و با مقام ملت مواجه میسازد:

نطق بالدوین

نمی توان بدون کم موقتی دولت از وقوع اعتصاب جلو گیری نمود و من هنوز اطمینان دارم که دولت در این اقدام راه راست و عاقله را چیزی است هر چند مخالفین به من عنوان «ترسو» داده اند ولی من این عنوان را قبول نموده و ترجیح میدهم که بنای صلح رویه جنک و کشمکش را یافته کنم (اظهار مسرت) ما مواجه با اتحاد معظم اصناف که دارای اراده و اقدام میباشند، هستیم (اظهار مسرت از طرف نمایندگان کار گران) و این دسته میتواند خسارات عظیم و غیرقابل جبرانی به مملکت وارد کند (رئيس وزراء در قسم فریاد عالی «عدم رضایت از طرف نمایندگان کار گر و اظهارات مسرت از طرف زان دولت) اظهار داشت که صرف نظر از روحانیات و مقدمات وارده بر کار گران معلوم نمیشود عدا و بالصرایح میخواهد خیانت وقوع امور را پاشرفت دهن. من اطلاع ندارم که آیا جمیع حزب کار گران با این سیاست موافق دارد

یا خیر؟ ولی اگر مطلب چنین باشد نیدانم حکومت قانونی فعلی چگونه خواهد توانست امر از حیات نماید.

من نهایت مجاهدت را در عرض دو سال گذشته برای تأمین صلح صنعتی مبدول داشته ام ولی اگر مجددآ مواجه باشیم قبل مبارزات بشویم علناً میگوییم موقعی خواهد رسید که جامعه ملت محیور خواهد شد خودش را باتسایدات کامله دولت حفظ و دفاع نماید، این کار را خواهد نمود و اسباب تعجب و حریث قوای هرج و مرچ طلبان کلیه جهان را فراهم خواهد ساخت. من این قسمت را فقط به عنوان اختصار گفتم و میدانم که عقیده عمومی و اساسی اکثریت هنگفت ملت آزاد این ملکت نیز چنین است.

از نطق رئیس وزراء انگلستان مستفاد میشود که بعضی از اعضان در حزب محافظه کار رویه مسالت آمیز وی را نه پسندیده و او را «ترسو» خطاب کرده و او عاقله این تهمت را از خود رد کرده عظمت اتحاد کار گران را متذکر شده و مساعدت دولت را با آنها لازم میداند، و در عین حال کار گران را تهدید میکند که اگر از حد انتقال خارج شدند، آنها هرج و مرچ طلب و بالنتیجه ملت با اتکاء دولت (درست دقت کنید نمی گوید دولت به اتکاء ملت) اقداماتی خواهد کرد که اسباب تعجب آشوب طلبان کلیه جهان شود.

این که رنک آشوب طلبی را از اعتصاب کار گران بردارد و آنها را متناسب به تحریکات خارجی نداند پیش کری خطا به میروند.

نطق ماکدونالد

پس از اختتام اظهارات رئیس وزراء رمزی مکدانالد چنین اظهار داشت که من از جملات اخیر رئیس وزراء نهایت تأسف را داشته و اظهار میدارم که در هیچ مملکتی حالت هرج و مرچ و آشوب طلبی حکمفرما نشده مگر آنکه موجبات آن را دولت ضعیف ارتخای طلب فراهم کرد، افکار عامه کاملاً مختلف با پیش نهاده و تقاضا های صحیح و غیر بمالکین معدان ذغال میباشد بالنتیجه اتحادیه اصناف محبو شدند و سائل دفاع خواه را فراهم نموده و تظاهرات فوق العاده که در امر خود مینباشد کاملاً منطبق و موجه است، و من تصدیق مینیام که با وضعیت سنجنه اخیر فقط میتوان بوسیله اعطای کم خرج مواجه شد، هر چند که شخصاً اصولاً با دادن کم خرج مخالف هست بعقیده من لازم است که ملت در امور معدان نظارت داشته باشد، عذر از این میتواند که ملت در امور معدان نظارت داشته باشد، ده میلیون لیمی دولت اظهار عقیده مختلف و موافق پیکنند بعضی

صفحه (۵)

نیست، ولی اقل افرادی بجماعه داده و آنها را از دخول در کشمکش و جدال فوری مانع خواهد شد. مقدار کم خرج نمک است پانزده میلیون لیره بالغ شود ولی باید تصدیق کرد که این فدا کاری و صرف یوں بدون محسن و فوایدی نبوده است و هیچکس بادان کم خرج موافق نبوده ولی باید گفت کسی هم با واقعه امور صنعتی موافقت نماید این کم خرج در بودجه پیشینی نشده و برای جبران آنهم وضع هج مالیات جدیدی در نظر نیست بر مزد کار گران نسبت بمعنای قبل از جنک چنی اضافه نشده است و دولت در این مقاومت کار گران بهیچ وجه تشخیص نمیدهد که مقصود مبارزه دولت باشد (اظهار مسرت کار گران) بلکه مبارزه از طرف قوانین بعمل میآید که عالمدآ میخواهند موجبات اختلاف را توسعه دهند و باید توده های هموطن خود را با آن قوای که در تحت تائیز و نفوذ تبلیغات خارجی هستند، اشتباه کرد؛ و بنا بر تصور کرد که اگر دولت راه مسالت میپذیرد از اینجتئ است که نمیتواند در مقام مدافعت از مؤسسه عالمدآ میگردید.

بالآخره با کثیریت اجنب مسئله اینطور ساده نیست، ده میلیون لیره مساعدت دولت بکار فرمایان، به تصویب رسید و قضیه حل شد و با این رویه علاقه اند گلستان را از یک خطوطی که شاید بزرگتر از هجوم قشون منظم آلمان بود، بمحاب دادند.

اما در مسئله تحریک اجنب مسئله اینطور ساده نیست، یعنی نمیتوان گفت بکل قضیه ساده و نه هم نمیتوان گفت کاملاً مربوط به تحریکات خارجی است.

بدینه است وقی کار فرمایان بمحاب زندگان محقر طبقه کار گر هجوم میکنند آنها نزد بست و با میافتد و از حقوق خود دفاع میکنند. مخصوصاً کار گران ملت انگلیس که با سقط از ذاتی و بمحاب خصوصی خود اهمیت میدهند بهت بعد از وقوع یک همچه قضیه ممکن است عوامل بین الملل سوم خود را با جریان زدیک و اعمال نفوذ نمایند.

(شفق سرخ)

کاندی

«مهندسان کرمه جدا کنندی» مشهور به مهاتما در (۱۲) اکتبر (۱۸۶۸) دربور بندرا ساحل در یاری عمان متولد گشت. والدینش جزء فرقه (زنی) که یکی از اصول آن آهیما (گوشت نخوردن و عدم ایدای حیوانات) بی باشد - پدر کاندی از نجبا و مادرش خانواده زهد و تقوی و حسن خلق است. دوره اولیه تربیت و تعلیمات کاندی بتوسط یک نفر برها انجام یافت، پس از

این عمل دولت و سیاست مسایه را غلط و باعث تقویت اشتراکیون و جری شدن انقلاب طلبها. بعض دیگران را برای حفظ سکون و سلامت انگلستان و برای مواجه نشدن با انقلاب لازم میداند عین بیانات آنها مستخر جه از تلگراف رویت مورخه، اوت ذیلاً بنظر خواند کان میرسد:

نطق لوید جارج

در این موقع لوید جارج بکری خطابه بالا رفته و در ضمن این که چندین مرتبه از طرف کرسی های عقب نمایند کان کار گران سخن اورا قطع کردند و خنده های تمسخر آمیز نمودند چنین اظهار داشت که:

«مقصود از این اظهارات عملاً میکردن معادن است باضمن دولت ولی بدون نظارت و بالدوین در نتیجه تهدید از طرف مخالفین مبادرت باین اقدام نموده است ولی اعلام میکنم که اگر دولت محیور باطاعت فشار افایت شود دموکراسی محکوم باعدام خواهد شد»

نطق رابرتس اسمیلی

(را برتس اسمیلی) اشاره بوضایت مالکی که با انگلستان رقابت نمایند نموده چنین گفت:

«سرمایه های هنگفتی در معادن ذغال سنگ هندوستان هم بکار افتد و بوضایت آن معادن امروزه شیوه معادن انگلستان در یک قرن قبل است و چنانچه کار گران معادن در تحت اجر اقرار داده شوند یعنی انقلاب میروند»

نطق سر رابرتس هورن

«سر رابرتس هورن» اظهار داشت که این کم خرج رفع اشکالاتی را که در وضعیت صنایع دنیا پیش آمد و خواهد نمود زیرا معتبر آنها در آتیه بر اتاب اسف آور تراز امروز خواهد بود»

کانل کرستون

(کانل کرستون) اظهار داشت که محافظه کاران از پیش آوردن سرتسلیم در مقابل قوه و جبریناک هستند، این اقدام دولت موجب تقویت موقعیت اشتراکیون و افزایشیونی خواهد شد که در اتخاذیه های اصناف عضویت دارند، و امیدوارم که دولت اطمینان دهد که این سیاست اعطای کم خرج را تعییب خواهد نمود.

نطق جر جیل

(جر جیل) در تعییب بیانات فوق چنین اظهار داشت: راست است راه حلی که اتخاذ شده است، رام حل قطعی

آن درسایر مدارس تحصیلات پرداخته تاینک درسن ۱۷ سالگی داخل جامعه (او نیورسته) احمد آباد گردید.

در این مدرسه دچار بحران مذهبی شدم بشت با به آین اسلاف

زده و درصف مادیون قرار یافت. پس از این دوره مدارس

محل برای اکال تحصیل خود با وجود عدم رضایت مادر در

لوین منبه و راضی کردنش بهم دوری و حذر از شراب و گوش

وزن در سپتامبر (۱۸۸۸) عازم لندن گشت در آنجا با تمام تحصیلات

حقوق هنر گماشته و در سال (۱۸۹۱) بهند وطن مالوف

مراجمت نمود. اما در این وقت دیگر از نعمت و جسد مادر

محروم شده بود. مدت مختصری در بیانی و راجکوت بتدریس

پس بشغل و کالت مرافعه در محکمه عدیه بیانی علیا، مشغول

شد. اما این شغل هم در نظرش پسندیده نیامده و ضد اخلاق

دانست و ازان دست کشید. از سال ۱۸۹۳ حیات سیاسی کاندی

شروع میشود.

در افریقای جنوبی — کاندی بپریتوریا (جنوب افریقا)

برای رفع مرافعه مهمی دعوت می شود. هنگام و رود بدان

نواحی مخصوصاً قطعه (ناتال) ۱۰۰۰ هندی مهاجر

می یند که با یک حال رقت آوری در چنگال شفاقت و بی رحمی

سفید بوستها واقع شده و آن دور از ظلم و جور نبوده باهای

پریشانگال و بیچارگی و مظلومیت بسر می یزند. برای از هم پاشیدن

این اساس و اوضاع پراقتضاح و دفاع و حیات این آواره کان زیون

بی سر بریست مهاناً آمده و خویش را برای کشمکش و تنزع

حاضر ساخت.

بدوآ بشکل تجمع جهت تنبیر افکار بعدها بطبع و نشر

یک روز نامه مکر است.

در ۱۸۹۹ موقع محاربه تراسوال بتایس صلب احر هدو

پرداخته و در ۱۹۰۴ برای مرض و کشتر طاعون زهانبورک

یک مرضخانه پیادشت. زمان جنیش ناتال در راس یکی از دسته

جات (برانکاریه) واقع شد با وجود تمام حق ناشناسی متابعین

و اقدار و توانان طرف مقابل ویش بین زجر و جس و غیره

هر کثر از تقویت و دنبال کردن فکر و راده خود خسته و مایوس

شده با جدیت هر چه فزوون تر بتعلیمات مشغول شد. در ۱۹۰۸

یک کتاب بعنوان (هند سوراج) منتشر کرد. این کتاب بتفہم

و بیداری مردم کم و خدمت مهمی را انجام داد. کم کم قویه

مطبع شدی فکر لجوح و مستقل مهاناً در مقابل دشمنان

و معارضین قیافه جدی خود گرفت. لذا زنزال (اسموت) دشمن

حقیقی هدیها قدری از سختی وزیری خود کاست و برای اصلاح

با او هیچ گونه اشتراک مابعی به عمل نیاورند. انگلستان هم بنابر سیاست روز آنہ باخون سردی و سکوت این قضایا را تلقی نموده به بقیه قمریه متول شد و نه در مقام معدود برآمد لذا عدم مساعدت و اشتراک دراول اوت ۱۹۲۰ از حلک کاندی بعارات ذیل جنبه جدی و حقیقی خویش گرفت:

(عدم اشتراک با انگلستان یک نظم و ترتیبی لازم دارد. شورش ناشی از خشم است لذا ملامت و نرمی پسندیده ماست. مسلم است هنگام تصادف قوه و حرکات ناهنجار قبایی و فدیجهانی لازم میشود نه حالا) سپس در تحت دواصل بخشش و قیام کم بستند اول «منفی» ترک و رهانی القاب و مشاغل باشکوه و همده بریتانیا، عدم مساعدت و شرکت باقرض، اعتساب قصاص و وکانون گذاران، ترک مدارس دولتی، امتناع قبول مشاغل مدنی و نظامی. دوم تقویت جنبه ملی — مهاناً دراین وقت مانند یک کشیش، سر امر مملکت را طی کرده بوسیله نطق و خطابه در همه جا مردم را برای اطاعت از گفته های خود حاضر میکرد و در ضمن نهضت کنند کان را ملامت و نرمی و اعتدال نصیحت و تغییب مینمود، و میگفت (در مقابل سلطوت انگلستان فقط از طریق اخلاق مقاومت کنید عدم مساعدت با آنان یکی از اعمال برجسته ما است، من برای مظفریت شما باستقبال همه نوع مخاطرات میشتابم) دیگر از دستوراتش برای توده مقابل هد (عدم استعمال مشروبات، صرف نکردن محصولات اروپی، پایدار کردن صنایع خانوادگی قدری) این بهترین عامل بود که مردم سست بی اراده هند را بکار و سی و عمل وا داشت (تحريم و بایکوت امته انگلیس) در نتیجه این دستورات فشار اقتصادی سختی بانگلستان وارد شد که خود به نهایت مهمتر از یک جنک خویشی بود، برای تنه اطفال مدارس ملی چند تشکیل گردید در نوامبر (۱۹۲۰) جامعه کجرات احمد آباد مفتوح گشت صنایع بدلی رواج یافت صومعه های زیادی ایجاد شد. «روم رولان» نویسنده اروپی در کتابیکه شرح حال و گذارشات گاندی را نگاشته می نویسد (برای ایجاد یک هند جوان، ارواح جوان و جدیدی لازم است کاندی یک هند جوان، ارواح جوان و جدیدی نیست بلکه او واضح و مخمر نفر اقلایی نمیگیرد. یک انسان را راجع به جامعه نسوان طرفداری صادقی یک انسانیت نویی است. مهاناً راجع به جامعه نسوان طرفداری صادقی از خود بروز میدهد و میگوید «طاپهه زنان باید یکی از عوامل مهمه سیاست بوده و هیچ وقت از دخالت در امور پلیتیک کناره گیری نمایند» در خصوص پاریس ها «محرومین حقوق مدنی و مذهبی این اشخاص طرد و رانده شده جاعتند حقاً قامت

به چهار طبقه بدون امتیاز و فقر و قدم و رچان و برتری قرار میکند. بر علیه نظمات ستم پیشه اجتماع کنوی است. نسبت باشیه بین ترقیب بدین و متغير است. از ترجمه های او تاج زیستی، صحراي از رسکن، تقریظ سقراط بواسطه افال طون وغیره است. افکارش خیلی نزدیک بتأثیر نویسنده مشهور روسیه است. در حقیقت تولیتی ملایم و نرم هند است. تمدن جدید را حکوم و متمم میکند و میگوید چه عیب بزرگ! عصر سیاه! قرن تیره و ظلمانی و نرمی نویسد این جنک (مقصود جنک یعنی الملل است) میرساند تمدن ابلیس صفت و شیطانیکه در قاره اروبا حکم فرما است. اروپ مسیح را معتقد نیست بلکه مامون را میرستد (۱)

مهاناً کتابی بعنوان رهنای محنت نگاشته و در آنجا تصفیه اخلاق را در مقابل علم دوازای برای جلوگیری از امراض نوشته و میگوید «ناخویش تها در اثر کار و کاهش قوای بدنی نیست بلکه ناخویش افکار مهم است، وجون هیکل انسان نشان و نفعه نظر خدای است لذا لازم است حتی الامکان باک و بی آلیش نگاه داشته شود». نگارشات این مرد بزرگ هند همه از اصول اخلاق و روحی پایه تصفیه کردار و رفتار است. کاندی باما شین هم خصوصت دارد و میگوید (بت خوف و وحشتگ که باید از زین بروند شاید بسادک ایام رفته بر گشته باهایت سهولت و رفاه و خالی از پریشانی و دغدغه خاطر احتیاجات خویش را رفع کنیم) و نرمی میگوید (دستور محبت کامل قانون و جسد من است اما باید باید باشیت علیم) پیشرفت همه کارها را باید محبت و صمیمیت میداند. کاندی تا سال ۱۹۱۹ بر حسب عادت افکار و ارادات خود را مقدم سلطنت طلبی و امپراطور خواهی میباشد اما در این وقت تغییر سیر داده عادات را شکسته و میگوید (من گمان کرده بود کی از رعایی امپراطور باشم باین جهت هم تاکنون حیاتم را جهت هنگام احتیاج، فکر شر عقیده است برای تجدید قوا و تهیه استعداد، کاهی در عملیات عقب نشینی اختیار میکند. تعالیم هندوئست (هندوگری) را اخیلی محترم دارد، پیدایش مذهبی از وجودان واستدلایل است. در سال ۱۸۹۳ موقع قرائت (نیوستا منت اینچیل مسیح پیغمبر مسیح) (بعدتر مسرو مردم که سر از پای نیشنام) با این حالت عبارات و کلمات تعجب آوری هم دارد (من نه اینکه بت پرسنی را اعتراف نمیکنم ۰۰۰۰۰ حداست کاورا لازم نمیدام اما با یک احساس عمیق و منبط قدر از عوام) او بگذشت انسان و اطهارات بشر و اصل ایوان اعانتی نیکند بلکه آنچه را میبیند معتقد است. کاندی کافه مردم را

یابد . حزب فاشست (۹) هزار شعبه دارد . عده تمام ارکان آن (۷) صدهزار است که در این عده (۲۵) هزار زن و (۹۰) هزار خوان نورسیده شامل نیست . عده ارکان مجلس تجارتی احزاب فاشست (۱۸۰) هزار است .

احصایه فوق الذکر سکرتر حزب فاشست صحیح نیست ، برای او میایست که حقائق ذیل راهم بیان مینمود : عده نفوس مملکت ایطالی (۱۰۰۰۰ و ۴۰۰) است . شریه اخبار سرکاری فاشست ها (۱۰۰۰۰) صد هزار است . شریه جرائد طرف مقابل (۶۰۰۰۰) شصدهزار است . در (۱۹۲۱) عده کارگران (۵۰۰۰۰) بود . قانون مهارت امریکا بر عدد گذشته (۲۵۰۰۰۰) میزدوز را اضافه کرد . وقتیکه یک آدم پسر آن حقیقت را تحت نظر میگیرد که طوطی « فاشت ها » چوچه سرای آن است . وجیعه او هر زمان برای رفای کارخود حقوق را اعطای میکند که برای دیگر دست ها میسر نیست ، منکف می شود کسکرتر حزب فاشست اعداد و احصایه را که بیان نموده اگرچه الواقع صحیح هم باشد مظہر قوت نیست بلکه ضعف را نشان میدهد (زمیندار — فارورد)

روسیه

موسیو چیچن در برلن ، راجع به دسائی انگلیسها نفعها و اظهارات نموده است . در یکی از نطقهای خود اظهار داشت که تجار انگلیس از سبب فشار آوردن حکومت برآنها ، برای روسیه جهت خریدن لوازم پول ندادند ، تجار دیگر مالک هم با تحریک انگلیسها از معامله با روشنها انکار کردند . مقصود از معاهده امنیت . جدا کردن آلمان از روسیه است . نه تنها وزرای برطانیه بر عایه روسیه اظهارات مینمایند ، بلکه تمام دول را به مخالفت باما دعوت داده اند . لکن برای روسیه معلوم است که فرانسه و ایطالیه به تجویز مستر چیلین در خصوص مخالفت با روسیه جواب غیر تسلی بخش داده است .

نامه نگار (تیمس) از (بخارست) پایتخت رومانی ، اطلاع میدهد که در شوال (بساریانی) یک تماش اتفاقی بالشویکها کشف شده است . این سازش نظری سازش (تیکر بوتن) بود که در سال (۱۹۲۴) بهظور آمد . رئیس اتفاقی های افسر سابق عسکر روسی بود . مشارکه به این اتفاق اتفاقاً که دیگر دستگیر شد .

۱۹ میزان از خبرهای ماسکو معلوم میشود که عده نامه تجارتی ماین آلمان و روسیه بریک اسپر دیست و نامه محکمال رهایی طرفین برای دو سال باختتم رسیده باقی شد .

سی و عمل ، شدت رخوت و سستی توده و هزاران مواعظ دیگر تکانی داده و آنها را بطرف آزادی واستداد حقوق غصب شده گشیل دارد و بزرگترین حکومت دیباً انگلستان را متزلزل نماید این مرد بزرگ تنها قائدی است که از انقلاب خون میگزیند و انتقام و نهضت را در دایرة ملایمت و فرمی و شکستن اقتصاد طرف محدود میسازد . کاندی فرشته صلحی است باز جهات طاقت شکن موفق شد هندو و مسلمان زر دشی و بودائی وغیره را در تحت لوای واحد باستقبال وصول منظور و مقصود مقدس آزادی واستقلال سوق دهد . مهاتما دشمن جنگ و حرب است و از همین رو دنیا اروپاییان با آن همه شعشهه مدینت در نظرش جلوه گر نشده تدین و مسیح خواهی آنان را تردید بل انکار کرد برای شرح روز کار و تعالیم و دکترین این شهسوار زبردست و پهلوان قوی بنجه میدان اخلاق ، لازم است یک کتاب جدا گانه بر شرته تحریر کشید همان طور که اخیراً رومن رولان نویسنده اروپایی تالیف در یک مجلد راجع به حیات کاندی نگاشته و در آن جا میگوید :

(مسیح هند کسیکه سیصد میلیون جمعیت را جبانده و امپراطوری بریتانیا را بلوزه درآورده صاحب فصل و باب جدیدی در سیاست بشر برای بزرگترین نهضتی که از دو هزار سال قبل تا کنون وجود نیوسته) آری حق دارد چنان ادعای نماید زیرا بدون استعمال یک چاقو و کارد و بدون پیدایش وریزش قطره خون فقط ازراه ملامت و جنبه اخلاق موجبات پریشانی و اضطراب و وحشت وی چارگی خصم را فراهم کردن مخصوص دماغ قوی و فکر بزرگ و اقدار هنر مث مهاتما وجودی میباشد . در هر صورت کاندی از مردان بزرگیست که صحایف بر جسته از خوش در یطون تواریخ هند و دنیا و مؤلفات اخلاقی و دفتر خاطرات قرن یستمیاد گار گذاره تابعه هم چه کند و چه شود .

(از شفق مرخ) همدان ع م شوق فروردین ۱۳۰۴

حوادث خارجیه

ایطالی

سکرتر حزب فاشست که موحدان موسولی ایست مکتبی به نام موسولی فرستاده است . مشارکه در مکتب خود مینویسد : یک عسکر قوی فاشست نهاده است و به قوت آن مقصود دیوبن ایطالی که تامین حکومت فاشستی است انجام می

نمودند در (۱۷) نوامبر هنگام ورود پرس دوکار در بمبئی بعلاوه اینکه کسی باستقبال تبریک ورودش نرفت معتبر ویرا بسیار خلوت وی صدا نموده بطوری که (۲۴) دسامبر پرس از کلکته گذشت در حالی که یک نفر تماشاجی هم در اطرافش بود . بدین وسیله بکار ایهت و شکوه او را در هم شکستد . در ۹ فوریه ۱۹۲۲ کاندی بنایب السلطنه (لود ریدینک) اتمام حیث بسیار مُؤدبانه و باز اکتفی از سال داشت امایاز در (۱۱) فوریه هیجان و غوغای مهیبی از طرف کاندیست ها شروع ولی در همان ساعت در نیجه کوشش مجاهدت مهاتما خاتمه و تکین یافت و نوشت (من در محیط اخلاق عهده دار تصفیه هست زجر و شکنجه و ا نوع آن را برخود هموار میکنم برای این که اعتدال و فرمی بخشونت وزیری مبدل نشود) بین جهت روابط کاندی از ۲۴ فوریه تا ۲ مارس با کمیته کنکره دهلی تیره و تار شده متابعین ویروان خود را به ملایمت و سادگی نصیحت و ترغیب می نمود اما ۱۰ مارس ۱۹۲۲ قوای امنیه او را بدون امتناع و زحم دستگیر و توقيف ساخته به شش سال حبس معموم شد کردن از ۲۲ مارس حیات زندانیش شروع میگردد اما روح باعظامش هند را حیات داده و توده مردم را برای استداد حقوق از دست رفته جدی و جان باز میکند . کنگره ملی از دسامبر ۱۹۲۲ با حرایق تعالیمش که اول آن عدم شرکت و مساعدت است پرداخت .

روم رولان در باره دستور عدم شدت وزیر قائد هند چنین مینویسد (جنگ ما باعث انفجار خاطر و تصریف مهاتما از دنیا کنونی و اجتماع حاضر) گشت . راست است دستور عدم خشونت و تدبی ماین انسانها آمده و جاوید خواهد بود آری این اوست منادی صلح و صفا و فرشته آرامش جهان) کاندی پس از مختصری حبس رها شده مجدداً در رأس توده ملت قرار یافت اما به نفوذ سیاست در وطن تصور میروند نکت و تقصیانی وارد شده باشد .

کاندی بزرگترین قائد توانای هند است که توانست پس از مدهنهای طویل و قرون عدیده سیصد میلیون جامعه خراف آسود هند را با وجود خودت وجودت افکار و بیرون احساسات حرارت آمیز و رواج اصول عقاید و اوهامات مرتاضین فثار چنگل بریطانیای عالمی ، عدم زمینه جنبش واستقلال خواه عادت مردم جیات اسارت ورقیت ، اختلاف مذاهب ، چند دستگی ملت . عدم تعریز کر قوای ملی . بی بصیرتی بدنیای مدنیت . حکومت افیون و چرس و بیک . بیودن « ارزی » و حس

در شهر واشگل بکار های عالی و متوسط را ندارند ، حیات و مساعدت زیادی میکنند . کلیه مواضع نطق و خطابه های کاندی در روی سه اصل مهم اتحاد ، نیکوی و محبت استوار است ویکی از جرائد مهم (هند جوان) همه آنها را بخط و منتشر نموده مساعی و مجاهداتش همیشه با موقوفت خانه باقهه مثل اینکه در اوایل دعوت مردم به پیروی دستورات خویش القاب ترک ، و صنایع محلی بکار . پاریس ها در حیات اجتماعی پذیرفته و در بمبئی سال ۱۹۲۱ بهترین امتعه فاخر وذیقیمت در میان هنله و هورای توده آتش زده و سوخته شد اما از این ایام ملایمت و میانه روی به تندی وزیری تبدیل گشته در همه جا آتش غوغای و آشوب زبانه زده فته و طغیان برپاشد بدیهی است موقع و بهانه برای دخالت و فشار پلیس های بریطانیا و نگلامیان انکلیس بدست رسیده این بود که در فوریه ۱۹۲۱ نهضت ملی جنیه انقلاب خوینی بخود گرفت .

عظمت — سال (۱۹۲۱) مسنه درجه ترق و عظمت مهاتمابود که بوسیله قوه اخلاق مقام بس ارجمندیرا دارا شده و توده هند موجود مقدس دانسته اما خودش بدون کمترین آنکه تکبر و خود ستانی با تواضع و خشوع تمام رفتار کرده و نوشت (کله مقدس را باید از قاموس حیات کنونی بشر خارج کرد من بیک کارگر حقیر و بک خادم ساده وی آلایش هند و پسریم من حقایق جدیدیرا کشف نکرده ام فقط یک قسم از حقایق کنه وی جلا را در خشش و جلانی دادم) کاندی شخصی محظوظ و در اموری اندازه دقیق . موقع جنبش اهالی میگوید (مقصود این نیست که اجحافات وزور گوی را از حکومت کنونی منزع کرده بکف افکالیون سیدم) باز میگوید (وطنیت و بشریت یکی است من وطن پرستم زیرا انسان و بشرم) پیروان کاندی همانطوری که در فوق اشاره شد قدری از دستورات قائد خود تجاوز نموده و جنیه اعدال در نهضت را فراموش کردند .

(رایین درانات تاگور) که مهاتمara بسیار محترم میداشت از نفوذ پیروانش (کاندیست ها) بسیار مضطرب و خائف گشت و حق هم داشت زیرا دیگر از فرمی و ملایمت اثری و خبری نبود در ماه مه واوت ۱۹۲۱ بر مجمع مینیک و نهضت ملی بسیاری افزوده شد در نوامبر (۱۹۲۱) کمیته کنگره ملی هند قلع نامه صادر کرد که هرایاتی در تحت مسئولیت خویش میتواند شورش نموده عدم اطاعت را اعلان نماید متعاقب این توده هند به جنبش آمده بدروا از ادای مالیات خود داری

بس فرو برد لقمه های حرام
نش دعائش نماز را آر است
شکمش همچو آتش دوزخ
که بهل من مزید بر شر است

متنوعه

(استعمال طیارات برای صید)

ماهی

دایره علمی و فنی صید بحیری در تخت ریاست مسیو (بلکوک) اخیراً داخل مذکوره باصیادان ساحل غربی فرانسه و قراردادن ظهور عجیب و غریب با آنها منعقد نموده است. بدین معنی صید ماهی را که تاکنون باهان وسائل مقدماتی و بدون آزار و آلات تفتيش و تحقیق بعمل نیامده است اکنون داخل يك مرحله جدیدی نموده و طیارات هوایی و همین طیارات بحیری را برای کشف محل ماهی های مختلفه دخالت داده است. این فکر جندان نازه نیست در (۱۹۱۸) رو فسور (نوبت) که عضو مؤسسه آفیانوس شناوم بود تابت نمود که از فرازیک طیاره بحیری میتوان بحوبی محل آزوای ماهی های متوسط را در اعماق متوسط در یا کشف نمود. (پور) صاحب منصب نظامی طیاره استاد دقیق ارائه داده است دال براینکه ماهی هایی که نمیتوان از عرضه بکشی دید در کمال خوبی از فراز آسمان حد در عمق زیاد هم میتوان معاينه نمود. این فکر بتدربیح علی شده و در همه جا در نظر گرفته. طیارات را بعنوان وسائل تحقیق و تفتيش از محل اخفای ماهی های مختلف از قبیل (ساردین) و ماهی آزاد و (میگو) وغیره بکار برد. در امریکا در اوآخر (۱۹۱۹) اداره بحیریه بادوایر صیادی سواحل کالیفرنی توحید مسامی کرده و در نتیجه طیارات بوسیله تلگراف بی سیم به فاقدی صیادی که در کنار دریا منتظر ایستاده بودند اعلام میکردند که دسته های معظم ماهی در چه حدود و در کدام نقطه سکوت دارند. بس از وصول خبر کشته ها فوراً با آن نقاط متوجه شده و بدون سر و صدا نتیجه کلی عاید میکردند.

در فرانسه مسیو هلت عضو دایره فنی و علمی صید ماهی از طرف پروفسور توبن مأمور شد امتحانات اولیه را بعمل آورد مشارایه اولین وله در ۲۵ اوت ۱۹۲۱ بین قصد طیران نموده و نتایج رضایت بخشی بودت اورد امروزه طیارات از این حیث گم ذیقتی میباشد و سطح دریا مینایند وسائل اخبار و اطلاع بسفایر هم مختلف است.

این گوان مایه عمر را هر کس خوار مایه گرفت بی هنر است مرد بیدار دل جنین داند که بگیف هاره در سفر است بخش راه است و آخرت منزل سوی منزل همیشه ره سفر است نفس کام و ساعتش فرسخ هر شب و روز منزل دگر است وقت را سیف قاطع آوردن که زیست بنده تیزتر است جه بود فرق آدمی زستور آدمی مشعر که کاو و خواست از خسرو خواب هر که آدمی است آدمی مشعر که کاو و خواست دلی و صد هزار گون تشوش سری و صد هزار گون فکر است در دلش هرجه بکذرد اسف است بولش هرجه میبود اگر است دل مخوان کاخ لیتو اهل است سر مگو کوی بوكو و مکراست به دل است اینکه صد خرابه دهست نه سر است اینکه یک طویله خواست این سخن خوار مایه سنت مگیر که سخن نیست رشته گهر است من جو ابرست این سخن باران توصیف باش گوشت از هه کراست بند پسر می فروش است که گدایش گدای معتبر است خواجه با آن بزرگی دستار هفت شیخ سخت خورد مختصر است نشیده است با همه داش این سخن کزاب پیام بر است علم جون با عمل اند ای باز بنشل چون در خت بی نی است بالغبان افگند بسو ختنش هر کجا شاخ کش نه باور است هر کجا بار گام میرو و زیر شیخ دام جو حلقه اش بدر است

برای ایران بفرستد. رئیس وزرا ازین معاونت روسیه اظهار تشکر نموده است.

اسپانیا

مارکویس دی استیلا، پادشاه اسپانی، افواهانی را که نسبت به تبدیل کایenne نظامی و تشکیل کایenne ملکی بمحابی آن، در قام اسپانی انتشار داشت تردید نموده و اظهار داشته که کایenne موجوده غالباً نام سال بحال خود خواهد بود، و بنز بعض قوانین وضع خواهد شد و در این جمله يك قانون این خواهد بود که جای داد اشخاصیکه مخالف حکومت هستند. ضبط کرده شود.

(ادبیات)

از مجله دستان

(آثار قدماء)

گردش روز گار پر عبر است
شیخ داند کیک معتبر است

چرخ بر شده است و پر نیرنک
همه نیز نگهش معتبر است

بدونیک زمانه مختلف است
غم و شادیش هردو متظر است

هست حال آب ، در یا ابر
خاک ره حقه های پر گهر است

اند زین روز گار تاسامان
آنکه سرگشته است با هنراست

اخترو آخیچ بی مهر ند
اگر این مادر است و آن پدر است

از چین مادر و پدر چه عجب
گر موالید مانده در بدر است

آنمار عصر حاضر
این سخن نیست رشته گهر است

عمرت اخواجه گر جه در گذر است
نیک بشتر که چون درست زراست

گر درست زرت عزیز بود
بنخدا عمر ازان عزیز تر است

خواجه چون سیم و زر شمار گند
محرومی پیز در خسرو شعر است

نجی از عمر تا شمار گذشت
خواجه در فکر نیمة دگر است

مرآکش

از اطلاعات وارد معلوم میشود که فرانسوها جزئی پیشقدمی کرده اند و بعض نقاط کوچک را تصرف نموده اند، وین در قائل ایجاد يك گونه تفرقه کرده اند، با این هم در این چند روز يك کار مهمی ازدست شان نشده است

۲۰ میزان — از اطلاعات رسمی فیض معلوم میشود که برای پیشرفت کاریک صورت جدیدی اتخاذ شده است یعنی علاقه های ریف به شعبات تقسیم و هر شعبه تحت نگرانی یکنفر افسر گذارده شده است. این افسران کوش مینهایند که قائل طرفدار عبدالکریم را روز جدا کنند. از قرار بیانات معلوم میشود که بعض اقوام علاقه جات شرق حاضر شده اند که خود را تسليم نمایند. قائلیک تا هین ایام رأساً تحت قیادت عبدالکریم بودند مخالفت بسیار حقيق اظهار می کنند.

۲۲ میزان — از اطلاعات فیض معلوم میشود که تدابیر سیاسی برای جدا کردن قائل از عبدالکریم نتیجه خوبی داد و اقوام سرکش در نقاط مختلف خود را تسليم نمودند.

انگلستان

۱۳ میزان — ملکه (بهول) که چندی قبل به انگلستان رفته است، میتر برکن هید وزیر هنرها ملاقات کرد. به ۱۴ میزان پادشاه و ملکه، ملکه بهول را استقبال نمودند ۲۴ میزان — شهزاده ویلز، لز مسافرت افریقای جنوبی و امریکای جنوبی دیروز در (پورتس موت) فرود آمد. هنگام فرود آمدش نهم بازان می بارید. رئیس مجلس بورتس موت خطابه نسبت به ورود شهزاده ایراد نمود، شهزاده در جواب گفت که استقبال کننده کان مابسیار مهمان نواز هستند. هر آن شهزاده دیوک آف بارک و شهزاده هنری نیز بودند. پادشاه و ملکه هم پرنس آف ولز را استقبال کرده اند و براین مسافرت مظفرانه شان اورا ثبیر گفتند و با هر دو شهزاده اظهار محبت بسیار نمودند پادشاه به عوام گفت که شهزاده تجاویزی را که از مدت شش سال تحت غور بود تکمیل نموده مراجعت می نماید.

ایران

از اطلاعات ریوتور معلوم میشود که در طهران بنابر قات نان و اشیای خوراک، در مردم يك اضطراب پیدا شده است حتی که بعض دسته ها بر مجلس شوری هموم بردند و یواس آنها را متفرق ساخت، بعض شورشیها به سفارتخانه روسیه ملتجم گردیدند.

مجای و وزیر معارف سابق ایران، محمدالسلطنه وزیر معارف مقرر گردید. رئیس وزرا مشارایه را رسماً معزیز نمود. حکومت روسیه و عدم داده که چهل و پنج هزار من غله

البلاغ ، کوکب الشرق ، الاتحاد ، المنير ، النظام ، المحروسه ،
الافکار ، الوطن ، وادي النيل ، البصیر ،
(بزبان عربی) —

از پسین کارت ، از پسین نیل (بزبان انگلیسی)
(لاپورس ، زورنال دزپت ، لیرته)
(بزبان فرانسه) —

(کارون ، قوس)

(بزبان آیونانی) —

(امپر زیالی ، میساجیرو ، میدیتانو)
(بزبان ایطالی) —

مجموع جراید یومیه مصر (۲۶) عدد می باشد بغير از اينها
عدم زيادي از جراید است که در مصر هفتنه شه بار و دو بار ،
هفتگی یک ماهی و ماهانه منتشر میشود .

(شفق سرخ — وقت)

قدره روز نامه و مجله

در ترکیه منتشر میشود

مدیر مطبوعات عمومی دولت ترکیه يك فهرست اجمالی از کلیه
جراید و مجلات مملکت مذکوره انتشار داده و بعوجب آن
در تمام ترکیه (۲۱۴) روز نامه و مجله طبع و توزع می شود
از این جراید و مطبوعات هی عدد یومیه یکدانه اش هفتنه شه
بار و (۲۱) عددش هفتنه دوبار و (۷۹) عدد هفته گی (۴۰)
جريدة دیگر هر پانزده روزی یکدفعه منتشر میشود . يك مجله
در ۲۵ روز يك همریه و ۳۱ عدد ماهانه و چهار مجله دو ماهی
یکبار بیرون می آید . دو جراید دیگر انتشار وقت معنی ندارد
از این ۲۱۴ مطبوعات ۹۸ در اسلامبول و مابقی در سایر ولایات
ترکیه طبع میشود .

از جراید و مجلات منتشره اسلامبول ۶۴ عدد بزبان ترکی
۳۴ عدد به السنه مختلفه سایر میباشد از جراید ترکی هفت
عدد یومیه مابقی هفتنه دوبار یا هفتگی و یا پانزده روزه و یا ماهانه
چاپ میشود .

جرایدیکه بالسنہ حارجه انتشار میباشد دوازده عدد بزبان
فرانسه ، چهار عدد یونانی ، دو رومی یا زده بزبان ارمنی چهار
اسپانیولی یکی ایطالیانی از طبع خارج میشود
از جراید ولایات ترکیه ۲۰ عدد یومیه مابقی هفتنه دوبار ،

هفتگی و یک ماهی و ماهانه میباشد (شفق سرخ)

در مطبعة ریاست شرکت رفیق طبع کردید .

اگر در ارتفاعات کم حرکت نمایند به وسیله بوق و آلات
ناقل صوت دیگر محل احتفای دستجات ماهی را خبر میدهند
و اگر در نقاط مرتفع حرکت نمایند بوسیله تلفون یا تلگراف
بی سیم مقصود خود را میرسانند بعضی اوقات هم بوسایل دیگر
از قیل علام و اشارات و حرکت یرقهای الوان وغیره بسفاین
که در پائین نگران هستند خبر میرسانند .

(ایران)

تخریوه پادشاهان بعض ممالک

۱ — شعبه جمهوری پرستن آلمان در مجله مخصوصی
مشاهرات تاجدوا ران علم را مرقوم داشته چنان اظهار نموده است
که هنوز دول اروپا بر عروض های مصنوعی (پادشاهان خود
ساخته) چندین میلیون بوند که از خون ملت پیجاره جمع میشود
صرف مینمایند .

مشاهرات از قرار ذیل است :-

شاه سیام	۴۵..... بوند
شاه ایطالیا	۳۱.....
شاه انگلستان	۲۹.....
شاه زایون	۲۲۵.....
شاه اسپانیول	۱۷۷۵.....
شاه بلژیک	۱۰۷۵.....
شاه صربستان	۶۵۵۵.....
شاه رومانی	۵.....
شاه سوئد	۴۶۲۷.....
شاه بلغار	۴۰.....
شاه دانمارک	۳۰.....
شاه نار وزر	۲۴۴.....

مجله مذکور مینویسد که خوشختانه دولت آلمان بواسطه
معزول نمودن قیصر ویلهلم (۰۰۰۰۰) دolar استفاده نموده
است همچنان دولت اتریش بواسطه عزل جوزف شاه اتریش
(۰۰۰۰۰) دolar پس انداز میکند و جمهوری روسیه بواسطه
بر طرف کردن حکومت تزاری ۸ دolar

(انتخبر)

(امان افغان) چه خوش بخت است افغانستان که پادشاه آن
با وجود اصرار ملت ، تخریوه برای خود مقرر نساخته از پول ملت
برای معارف خود هیچ نیگردد .

(جراید منتشره در مصر)

جراید یومیه که در مصر انتشار میباشد بقرار ذیل است :-
(المقطم ، الاهرام ، الیاشه ، الاخبار اللواه المصری)